

hvis lovlighed skal prøves af domstolen, og at overlægen altså vil komme til at stå som patientens modpart.

Dette må af hensyn til behandlingsmulighederne anses for meget uhensigtsmæssigt.

Det er dette hensyn til patienterne og sindssygevesenet, som har været afgørende for, at man i forslaget har valgt at opretholde den gældende ordning med justitsministeriet som besluttende myndighed. Det bemærkes herved, at forelæggelsen for justitsministeriet af spørgsmålet om, hvorvidt tilbageholdelse kan ske, som reglerne herom i sindssygeloven er affattet, efter justitsministeriets formening ikke med rette kan karakteriseres som en administrativ rekurs til højere myndighed.

Den ved forslaget valgte ordning har, som det fremgår af de vedlagte genpartier af erklæringer fra retslægerådet og fra direktoratet for sindssygevesenet, tilslutning fra lægelig side.

Når det af professor Borum har været hævdet, at ordningen skulle være grundlovsstridig, kan rigtigheden heraf ikke erkendes. Grundlovsbestemmelsen sikrer alene adgang til at få lovligheden af en frihedsberøvelse prøvet af en ret på en særlig let måde blot ved at fremsætte begæring derom.

Den foreslåede ordning må ligge indenfor rammen af de nærmere regler, som ifølge grundlovsbestemmelsen kan og skal fastsættes ved lov. Grundloven udelukker ikke en administrativ rekurs, hvis denne måtte være hensigtsmæssig, forsåvidt angår visse arter af frihedsberøvelse, og det må derfor så meget mere være foreneligt med grundloven at bevare justitsministeriet som besluttende myndighed. Når socialministeriet ifølge forslaget om ændringer i loven af 16. maj 1934 om foranstaltninger vedrørende åndssvage ikke længere skal være rekursmyndighed, skal man henlede opmærksomheden dels på forholdenes forskellighed med hensyn til behandlingsmuligheder m. v., dels på, at det efter nævnte lovforslag fortsat er vedkommende anstaltsledelse — ikke overlægen — der træffer bestemmelse om inddragelse under åndssvageforsorg og om udskrivning af forsorgen.

Det kan heller ikke antages, at forslagets ordning vil betyde nogen væsentlig forsin-

kelse af det tidspunkt, på hvilket retten vil kunne tage stilling til en tilbageholdelseslovlighed. Overlægen skal, såsnart det begæres (i § 8, stk. 2-tilfældene af egen drift), forelægge justitsministeriet spørgsmålet til afgørelse, på samme måde som han, hvis justitsministeriet som besluttende myndighed udskydes, på forlangede straks skulle forelægge det for retten. Retten vil imidlertid formentlig så lidt som justitsministeriet (medmindre der skulle foreligge åbenbare, så at sige erkendte misbrug) driste sig til at træffe afgørelse uden forelæggelse af overlægens erklæring for retslægerådet. Efter forslagets ordning vil denne erklæring blive indhentet af justitsministeriet og altså foreligge for retten, hvis justitsministeriets afgørelse efter forlangende forelægges den. Der vil derfor ikke være tale om, at den direkte forelæggelse for retten vil betyde fremskyndelse af afgørelsen med mere end få dage eller en uge. At forslaget som følge heraf skulle komme i strid med grundloven, kan ikke erkendes.

Afgørende for justitsministeriet har som nævnt været hensynet til sindssygevesenets og særlig patienternes tarv. Mod henlæggelsen af prøvelsen direkte til domstolene kan derimod ikke anføres hensynet til disse, da der ikke kan antages at blive rejst særlig mange sager af denne art. Justitsministeriet har behandlet ca. 100 sådanne sager årlig.

Det må derimod som nævnt i bemærkningerne til ændringsforslaget til sindssygeloven antages, at en del patienter vil affinde sig med justitsministeriets afgørelse uden at begære dennes lovlighed prøvet ved retten, og dette må af hensyn til de sindssyges behandling og sindssygevesenets arbejdsforhold anses for ønskeligt.

I b. Ville det ikke være muligt at opnå, at lægerne ikke kom til at stå som den indlagtes modpart, hvis der i alle tilfælde blev beskikket sagfører for anstalten, jfr. professor Borums artikel i „Juristen“ 1934, pag. 77—78?

ad I b. Som foran anført er det, hvis justitsministeriet som besluttende myndighed bortfalder, uundgåeligt, at det bliver overlægens beslutning, hvis lovlighed retten skal prøve. Beskikkes der en sagfører for overlægen (som anstaltens leder), kan denne gan-